Ročník 1938. 1165

Sbírka zákonů a nařízení
státu česko-slovenského.

Částka 100. Vydána dne 26. listopadu 1938.

Cena: Kč 1·—.

Obsah: (300.—303.) **300.** Smlouva mezi Česko-Slovenskou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce. — **301.** Nařízení, kterým se provádí smlouva ze dne 20. listopadu 1938 mezi Československou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce. — **302.** Nařízení, jímž se mění a doplňují předpisy hlavy VII živnostenského řádu (o živnostenských organisacích vyššího řádu). — **303.** Vyhláška, kterou se v zemích České a Moravskoslezské dále zmirňuje obmezení výplat vkladů u peněžních ústavů.

300.

Smlouva
mezi Česko-Slovenskou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKO-SLOVENSKÉ.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKO-SLOVENSKÉ
A
NĚMECKÉ ŘÍŠE
BYLA SJEDNÁNA TATO SMLOUVA:

Smlouva
mezi československou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce.

Československá vláda a vláda německá, přejíce si upraviti otázky státního občanství a opce, vyplývající z připojení sudetoněmeckých území k Německé říši, jmenovaly svými zmocněnci:

československá vláda
pana dra **Antonína Koukala,**
ministerského radu v ministerstvu spravedlnosti v Praze,

německá vláda
ministerského ředitele v zahraničním úřadě
pana dra **Friedrich-a Gause**
a
ministerského radu v říšském ministerstvu vnitra
pana dra **Hans-e Globke,**

kteří se dohodli na těchto ustanoveních:

Vertrag
zwischen dem Deutschen Reich und der Tschechoslowakischen Republik über Staatsangehörigkeits- und Optionsfragen.

Die Deutsche Regierung und die Tschechoslowakische Regierung, in dem Wunsche, die sich aus der Vereinigung der sudetendeutschen Gebiete mit dem Deutschen Reich ergebenden Staatsangehörigkeits- und Optionsfragen zu regeln, haben zu Bevollmächtigten ernannt:

die Deutsche Regierung
den Ministerialdirektor im Auswärtigen Amt,
Herrn Dr. **Friedrich Gaus,**
und den Ministerialrat im Reichsministerium des Innern,
Herrn Dr. **Hans Globke,**

die Tschechoslowakische Regierung
Herrn Dr. **Antonín Koukal,**
Ministerialrat im Justizministerium in Prag,

die sich über folgende Bestimmungen geeinigt haben:

§ 1.

Českoslovenští státní občané, kteří měli 10. října 1938 své bydliště v některé obci připojené k Německé říši, nabývají s účinkem od 10. října 1938 německé státní příslušnosti, pozbývajíce zároveň československého státního občanství, jestliže

a) se narodili před 1. lednem 1910 na území připojeném k Německé říši

nebo

b) pozbyli německé státní příslušnosti dnem 10. ledna 1920

nebo

c) jsou dětmi nebo vnuky osoby, u které jsou splněny podmínky písmena a) nebo b)

nebo

d) jsou manželkami osob, u kterých jsou splněny podmínky písmena a), b) nebo c).

Českoslovenští státní občané německé národnosti, kteří měli 10. října 1938 své bydliště mimo bývalé československé státní území, nabývají s účinkem od 10. října 1938 německé státní příslušnosti, pozbývajíce zároveň československého státního občanství, jestliže měli 10. října 1938 domovské právo v některé obci připojené k Německé říši.

Manželka nenabývá německé státní příslušnosti, jestliže jí nenabývá její manžel.

§ 2.

Československá vláda může do 10. července 1939 žádati, aby osoby německé národnosti, které v době, kdy tato smlouva nabude účinnosti, jsou československými státními občany a od 1. ledna 1910 se přistěhovaly na nynější území Československé republiky, jakož i jejich potomci, opustili Československou republiku ve lhůtě 3 měsíců. Tyto osoby tím pozbývají československého státního občanství; německá vláda je přijme na své území. To neplatí o osobách, které nabyly československého státního občanství po 30. lednu 1933 a až do té doby byly německými nebo rakouskými státními příslušníky.

Německá vláda může do 10. července 1939 žádati, aby osoby neněmecké národnosti,

§ 1.

Diejenigen tschechoslowakischen Staatsangehörigen, die am 10. Oktober 1938 ihren Wohnsitz in einer mit dem Deutschen Reich vereinigten Gemeinde gehabt haben, erwerben unter Verlust der tschechoslowakischen Staatsangehörigkeit mit Wirkung vom 10. Oktober 1938 die deutsche Staatsangehörigkeit, wenn sie

a) vor dem 1. Januar 1910 in dem mit dem Deutschen Reich vereinigten Gebiet geboren sind

oder

b) die deutsche Staatsangehörigkeit mit dem 10. Januar 1920 verloren haben

oder

c) Kinder oder Enkelkinder einer Person sind, auf die die Voraussetzungen der Buchstaben a) oder b) zutreffen,

oder

d) Ehefrauen von Personen sind, auf die die Voraussetzungen der Buchstaben a), b) oder c) zutreffen.

Tschechoslowakische Staatsangehörige deutscher Volkszugehörigkeit, die am 10. Oktober 1938 ihren Wohnsitz außerhalb des früheren tschechoslowakischen Staatsgebiets gehabt haben, erwerben unter Verlust der tschechoslowakischen Staatsangehörigkeit mit Wirkung vom 10. Oktober 1938 die deutsche Staatsangehörigkeit, wenn sie am 10. Oktober 1938 das Heimatrecht in einer mit dem Deutschen Reich vereinigten Gemeinde besessen haben.

Eine Ehefrau erwirbt die deutsche Staatsangehörigkeit nicht, wenn sie ihr Ehemann nicht erwirbt.

§ 2.

Die Deutsche Regierung kann bis zum 10. Juli 1939 das Verlangen stellen, daß Personen nichtdeutscher Volkszugehörigkeit, die nach den Bestimmungen dieses Vertrages tschechoslowakische Staatsangehörige bleiben und seit dem 1. Januar 1910 in das mit dem Deutschen Reich vereinigte Gebiet zugezogen sind, sowie ihre die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit besitzenden Abkömmlinge das Deutsche Reich innerhalb einer Frist von drei Monaten verlassen. Die Tschechoslowakische Regierung wird diese Personen in ihr Gebiet aufnehmen.

Die Tschechoslowakische Regierung kann bis zum 10. Juli 1939 das Verlangen stellen,

které podle ustanovení této smlouvy zůstávají československými státními občany a od 1. ledna 1910 se přistěhovaly na území připojené k Německé říši, jakož i jejich potomci, kteří jsou československými státními občany, opustili Německou říši ve lhůtě 3 měsíců. Československá vláda přijme tyto osoby na své území.

§ 3.

Osoby neněmecké národnosti, které podle ustanovení § 1 nabývají německé státní příslušnosti, mohou do 29. března 1939 optovati pro československé státní občanství.

§ 4.

Příslušníci německé národnosti, kteří zůstávají československými státními občany, mohou do 29. března 1939 optovati pro německou státní příslušnost. To neplatí pro osoby, které nabyly československého státního občanství po 30. lednu 1933 a až do té doby byly německými nebo rakouskými státními příslušníky.

§ 5.

Opce se prohlašuje

a) pro československé státní občanství

v Československé republice u ministerstva vnitra v Praze, mimo Československou republiku u příslušného československého zastupitelského úřadu;

b) pro německou státní příslušnost

v Německé říši u příslušného nižšího správního úřadu, mimo Německou říši u příslušného německého konsulátu.

§ 6.

Místní příslušnost úřadů uvedených v § 5 se řídí podle bydliště a, není-li ho, podle pobytu optantova.

daß Personen deutscher Volkszugehörigkeit, die zur Zeit des Inkrafttretens dieses Vertrages tschechoslowakische Staatsangehörige sind und seit dem 1. Januar 1910 in das jetzige Gebiet der Tschechoslowakischen Republik zugezogen sind, sowie ihre Abkömmlinge die Tschechoslowakische Republik innerhalb einer Frist von drei Monaten verlassen. Diese Personen verlieren damit die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit; die Deutsche Regierung wird sie in ihr Gebiet aufnehmen. Dies gilt nicht für Personen, welche die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit nach dem 30. Januar 1933 erworben haben und bis zu dem genannten Zeitpunkt deutsche oder österreichische Staatsangehörige gewesen sind.

§ 3.

Personen nichtdeutscher Volkszugehörigkeit, die nach den Bestimmungen des Par. 1 die deutsche Staatsangehörigkeit erwerben, können bis zum 29. März 1939 für die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit optieren.

§ 4.

Deutsche Volkszugehörige, die tschechoslowakische Staatsangehörige bleiben, können bis zum 29. März 1939 für die deutsche Staatsangehörigkeit optieren. Dies gilt nicht für Personen, welche die tschechoslowakische Staatsangehörigkeit nach dem 30. Januar 1933 erworben haben und bis zu dem genannten Zeitpunkt deutsche oder österreichische Staatsangehörige gewesen sind.

§ 5.

Die Option wird erklärt

a) zu Gunsten der tschechoslowakischen Staatsangehörigkeit

in der Tschechoslowakischen Republik bei dem Ministerium des Innern in Prag, außerhalb der Tschechoslowakischen Republik bei der zuständigen tschechoslowakischen Vertretungsbehörde;

b) zu Gunsten der deutschen Staatsangehörigkeit

im Deutschen Reich bei der zuständigen unteren Verwaltungsbehörde, außerhalb des Deutschen Reiches bei dem zuständigen deutschen Konsulat.

§ 6.

Die örtliche Zuständigkeit der in Par. 5 genannten Stellen wird durch den Wohnsitz und in Ermangelung eines Wohnsitzes durch den Aufenthalt des Optanten bestimmt.

Opční prohlášení, jež bude podáno u místně nepříslušného úřadu druhu uvedeného v § 5, má býti tímto úřadem postoupeno místně příslušnému úřadu. Považuje se za podané v době, kdy došlo k prvnímu úřadu.

§ 7.

Opční prohlášení jest třeba podati u úřadu zmíněného v § 5 do protokolu nebo písemně. Podpis na písemném prohlášení musí býti ověřen zastupitelským úřadem státu, pro který se optuje, soudem nebo notářem.

Opční prohlášení může býti podáno také zmocněným zástupcem. Podpis na plné moci musí býti ověřen některým úřadem uvedeným v odstavci 1.

Za ověření se nevybírají poplatky, dávky, kolky ani jiné výlohy.

§ 8.

Příslušný úřad státu, pro který se optuje, přezkoumá, zda jsou splněny podmínky opce. V Československé republice se vyhrazuje toto zkoumání ministerstvu vnitra v Praze.

Jsou-li splněny podmínky pro opci, vydá úřad optantovi neprodleně opční osvědčení a zpraví o tom úřad druhou vládou určený.

V opčním osvědčení jest třeba uvésti také příslušníky rodiny, na které se vztahují účinky opce.

Účinky opce nastávají okamžikem, kdy opční prohlášení dojde opčnímu úřadu.

Opční řízení jest osvobozeno od poplatků, dávek, kolků a jiných výloh.

§ 9.

K podání opčního prohlášení jest oprávněn, kdo dosáhl 18. roku věku.

Vdaná žena nemůže samostatně optovati; opce manželova se vztahuje na manželku. To neplatí, bylo-li manželské společenství soudně zrušeno.

Za osoby nedosáhnuvší 18 let, za nezletilce starší 18 let, u nichž jsou podmínky pro zba-

Wird die Optionserklärung vor einer örtlich unzuständigen Stelle der in Par. 5 bezeichneten Art abgegeben, so ist sie von dieser an die örtlich zuständige Stelle weiterzuleiten. Sie gilt als in dem Zeitpunkt abgegeben, in dem sie bei der ersten Stelle eingegangen ist.

§ 7.

Die Optionserklärung ist bei der in Par. 5 genannten Behörde zu Protokoll oder schriftlich abzugeben. Die Unterschrift unter der schriftlich abgegebenen Erklärung muß von einer amtlichen Vertretung des Staates, für den optiert wird, von einem Gericht oder einem Notar beglaubigt sein.

Die Optionserklärung kann auch durch einen bevollmächtigten Vertreter abgegeben werden. Die Unterschrift unter der Vollmacht muß von einer der in Absatz 1 bezeichneten Stellen beglaubigt sein.

Für die Beglaubigung werden Gebühren, Abgaben, Stempel und sonstige Kosten nicht erhoben.

§ 8.

Die zuständige Behörde des Staates, für den optiert wird, prüft, ob die Voraussetzungen der Option vorliegen. In der Tschechoslowakischen Republik bleibt diese Prüfung dem Ministerium des Innern in Prag vorbehalten.

Sind die Voraussetzungen für die Option erfüllt, so händigt die Behörde dem Optanten unverzüglich eine Optionsurkunde aus und gibt der von der anderen Regierung bestimmten Behörde hiervon Nachricht.

In der Optionsurkunde sind auch die Familienmitglieder anzuführen, auf die sich die Wirkungen der Option erstrecken.

Die Wirkungen der Option treten mit dem Eingang der Optionserklärung bei der Optionsbehörde ein.

Das Optionsverfahren ist frei von Gebühren, Abgaben, Stempeln und sonstigen Kosten.

§ 9.

Zur Abgabe der Optionserklärung ist berechtigt, wer das 18. Lebensjahr vollendet hat.

Eine Ehefrau kann nicht selbständig optieren; die Option des Ehemannes wirkt für die Ehefrau. Dies gilt nicht, wenn die eheliche Gemeinschaft gerichtlich aufgehoben ist.

Für Personen unter 18 Jahren, für Minderjährige von mehr als 18 Jahren, bei denen

vení svéprávnosti, jakož i za osoby zbavené svéprávnosti nebo svěřené prozatímní péči (zatímnímu poručenství), vykonává opci jejich zákonný zástupce, i když sám nemá práva opce. Pro posouzení náležitostí opčního prohlášení podle tohoto paragrafu je rozhodná doba, kdy dojde opční prohlášení k opčnímu úřadu.

§ 10.

Opci nelze odvolati.

Jestliže však osoby, za něž opční právo vykonal zákonný zástupce, před uplynutím opční lhůty dovršily 18. rok věku nebo jestliže před uplynutím této lhůty odpadl důvod jejich zákonného zastoupení, mohou tyto osoby, dokud opční lhůta trvá, opci odvolati. O odvolání opce platí obdobně ustanovení §§ 5 až 7.

§ 11.

Za bydliště podle této smlouvy se považuje místo, kde se osoba usídlila v úmyslu se tam trvale zdržovati.

Má-li nějaká osoba více než jedno bydliště, je rozhodným místo, které za své bydliště označí.

§ 12.

Osoby, které musí opustiti území Československé republiky nebo Německé říše, protože bylo tak žádáno podle § 2, jakož i optanti, kteří přeloží do 31. března 1940 své bydliště do státu, pro který optovali, smějí s sebou vzíti veškeré movité jmění, které měli v den podepsání této smlouvy, a nebudou povinni platiti za to žádné dávky. Vyjímají se z toho hotové peníze, cenné papíry a sbírky, které pro vývozní stát mají zvláštní historický nebo kulturní význam; projednání těchto věcí se vyhrazuje zvláštní dohodě.

§ 13.

Ke zkoumání a projednání všech otázek, které vyplynou z provádění této smlouvy, se

die Voraussetzungen für ihre Entmündigung vorliegen, sowie für solche Personen, die entmündigt oder unter vorläufige Vormundschaft (Obsorge) gestellt worden sind, wird die Option durch ihren gesetzlichen Vertreter ausgeübt, auch wenn dieser selbst nicht optionsberechtigt ist. Für die Beurteilung der Voraussetzungen einer Optionserklärung im Sinne dieses Paragraphen ist der Zeitpunkt des Eingangs der Optionserklärung bei der Optionsbehörde maßgebend.

§ 10.

Eine Option kann nicht zurückgenommen werden.

Wenn jedoch Personen, für die der gesetzliche Vertreter das Optionsrecht ausgeübt hat, vor Ablauf der Optionsfrist das 18. Lebensjahr vollendet haben oder wenn vor Ablauf dieser Frist der Grund ihrer gesetzlichen Vertretung fortgefallen ist, können sie innerhalb der Optionsfrist die Option zurücknehmen. Auf die Zurücknahme der Option finden die Bestimmungen der Par. 5 bis 7 entsprechende Anwendung.

§ 11.

Im Sinne dieses Vertrages gilt als Wohnsitz einer Person der Ort, an dem sie sich in der Absicht niedergelassen hat, sich dort dauernd aufzuhalten.

Hat eine Person mehr als einen Wohnsitz, so ist der Ort maßgebend, den sie als ihren Wohnsitz bezeichnet.

§ 12.

Personen, die das Gebiet des Deutschen Reiches oder der Tschechoslowakischen Republik verlassen müssen, weil dieses Verlangen auf Grund des Par. 2 gestellt worden ist, sowie Optanten, die bis zum 31. März 1940 ihren Wohnsitz in denjenigen Staat verlegen, für den sie optiert haben, dürfen das gesamte bewegliche Gut, das sie am Tage der Unterzeichnung dieses Vertrages besessen haben, mitnehmen und brauchen keine Abgaben hierfür zu entrichten. Ausgenommen hiervon sind bares Geld, Wertpapiere und Sammlungen, die für das Ausfuhrland von besonderer historischer oder kultureller Bedeutung sind; die Behandlung dieser Sachen bleibt einer besonderen Vereinbarung vorbehalten.

§ 13.

Zur Prüfung und Behandlung aller Fragen, die sich bei der Durchführung dieses Ver-

zřídí smíšený výbor, do něhož každá z obou vlád vyšle stejný počet zástupců.

Tomuto výboru přísluší zejména:

1. vypracovati návrhy pro usnadnění výměny obyvatelstva, jakož i řešiti zásadní otázky, které vyplývají z této výměny;

2. zkoumati pochybné otázky týkající se státní příslušnosti.

Výbor může podle potřeby zříditi podvýbory pro jednotlivé obory.

§ 14.

Tato smlouva nabývá účinnosti dne 26. listopadu 1938.

Dáno v dvojím prvopise v jazyku československém a německém.

V Berlíně dne 20. listopadu 1938.

ANTONÍN KOUKAL v. r.

FRIEDRICH GAUS v. r.

HANS GLOBKE v. r.

trages ergeben, wird ein Gemischter Ausschuß gebildet, in den jede der beiden Regierungen eine gleiche Zahl von Vertretern entsendet.

Diesem Ausschuß obliegt insbesondere:

1. die Ausarbeitung von Vorschlägen für die Erleichterung des Austausches der Bevölkerung, sowie die Klärung der grundsätzlichen Fragen, die sich aus diesem Austausch ergeben;

2. die Prüfung von Zweifeln über Staatsangehörigkeitsfragen.

Der Ausschuß kann nach Bedarf Unterausschüsse für bestimmte Bereiche bestellen.

§ 14.

Dieser Vertrag tritt am 26. November 1938 in Kraft.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in deutscher und tschechoslowakischer Sprache.

Berlin, den 20. November 1938.

FRIEDRICH GAUS m. p.

HANS GLOBKE m. p.

ANTONÍN KOUKAL m. p.

PROZKOUMAVŠE TUTO ÚMLUVU, SCHVALUJEME A POTVRZUJEME JI.

TOMU NA SVĚDOMÍ JSME TENTO LIST PODEPSALI A K NĚMU PEČEŤ REPUBLIKY ČESKO-SLOVENSKÉ PŘITISKNOUTI DALI.

V PRAZE DNE 25. LISTOPADU ROKU TISÍCÍHODEVÍTISTÉHOTŘICÁTÉHOOSMÉHO.

L. S.

SYROVÝ v. r.
na místě presidenta republiky Česko-Slovenské
podle § 60 ústavní listiny.

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ:

Dr. CHVALKOVSKÝ v. r.

Vyhlašuje se s tím, že podle § 14 nabývá tato smlouva účinnosti dne 26. listopadu 1938.

Dr. Chvalkovský v. r.